

Heer Bommel en Tsjernobyl

Het is al weer jaren geleden, dat ik van een van mijn broers, die werkzaam was bij de Wereldwinkels, een button cadeau kreeg met daarop een afbeelding van Heer Bommel en de tekst 'Een Heer van stand wijst kernenergie van de hand'. Sindsdien prijkt deze tekst op een van mijn jassen.

Het ongeluk met de kerncentrale bij Tsjernobyl en wat daarop volgde, maakt deze tekst nog eens extra actueel. Het maakt duidelijk, dat de gevolgen van een kernramp in korte tijd een groot deel van de wereld kunnen bereiken. In Nederland werden we zelfs geconfronteerd met zaken als een graasverbod voor koeien en het - op aanraden van de overheid - en het niet meer consumeren van spinazie (onder normale omstandigheden zou je radio-berichten hierover alleen op 1 april van het ANP verwachten). In dit verband is het ronduit schokkend om te bemerken, dat het overheden kennelijk ontbreekt aan de kennis om adequaat en uniform te reageren op situaties als deze. Immers, in de ons omringende landen mochten koeien nog best gras, en mensen nog best spinazie eten. Daarentegen werd elders weer afgeraden melk te drinken, in zandbakken te spelen of langdurig buiten te lopen. Aanvulling van deze leemte in kennis is dringend gewenst!

Natuurlijk is voorkomen beter dan genezen. Terecht wordt daarom nu dan ook weer in alle dringendheid opnieuw de vraag op tafel gelegd, of doorgaan met kernenergie wel gewenst is. Deze vraag wordt nu, ten dele, ingegeven door angst. Angst voor de onzichtbare, niet te voelen, straling, die (dodelijke) slachtoffers maakt; niet alleen op het moment zelf, maar ook op lange termijn. Nu is angst een slechte raadgever, maar ook in alle redelijkheid moet gesteld worden, dat ongevallen met kerncentrales, net als bij alle mensenwerk, eigenlijk niet uit te sluiten zijn. De kans dat zo'n ongeval zal plaatsvinden kan klein, misschien zeer klein, gemaakt worden. Dit neemt niet weg, dat het toeval zich dan toch 'morgen' kan voordoen. En dan heb ik het nog niet eens over neerstortende vliegtuigen, terrorisme of oorlogsgeweld.

Naast de mogelijkheid van exploderende kerncentrales, speelt natuurlijk ook nog steeds het misschien nog grotere probleem van het radio-actieve afval, waarmee we tot op heden niet beter weten te doen, dan het ergens neer te zetten, in zee te gooien of onder de grond te stoppen.

Al-met-al m.i. reden genoeg om ons nog eens diepgaand te bezinnen op het energie-scenario voor de toekomst. We zijn nu nog eens gewaarschuwd voor de potentiële gevaren van kernenergie; van de nadelen van het op grote schaal gebruiken van fossiele brandstoffen (steenkool en olie) - w.o. 'zure regen' - beginnen we ook doordrongen te raken. Een extra stimulans voor onderzoek naar zogenaamde alternatieve energiebronnen lijkt dan ook voor de hand te liggen.

Tot slot nog dit: 'Hebt U zich wel eens afgevraagd, hoe het moet zijn om te wonen in een gebied, waarheen het reizen ontraden wordt?'

A.J. Lever

Verslag van de maandelijkse bijeenkomst

Te Maastricht op 1 mei

Nadat de voorzitter iedereen had welkom geheten en het programma voor de komende tijd had toegelicht (zie achteromslag van dit Maandblad) was er kort gelegenheid om mededelingen te doen en vragen te stellen.

Naar aanleiding van een vraag van de heer Van Nieuwenhoven ontspon zich een discussie over de vraag waarom Turkse tortels vaak fel door Merels worden nagezet. Suggesties die geopperd werden (voedselconcurrentie, territoriumgedrag, enz.) leidden echter niet tot een bevredigende verklaring. Evenmin kon antwoord worden gegeven op de vraag van de heer Gijtenbeek welke dieren (vogels?) de bloem(knoppen) van Wilde narcissen aanvreten. Mevrouw Speulmann ver-

telde over haar waarneming van 3 Staartmezen in haar tuin te Maastricht. Het is onzeker of hier een broedpoging werd ondernomen of dat het nog doortrekkende vogels waren. De heer Heerkens-Thijssen opende een discussie over de herbebossing van plaatsen waar door "zure regen" aangetast naaldhout is gekapt. Het was hem opgevallen dat hier wéér naaldhout wordt aangeplant en geen (inheems) loofhout. De heer Van Westreenen was van mening dat ook loofhout gevoelig is voor de gevolgen van "zure regen" maar dat de gevolgen op korte termijn zich niet zo duidelijk manifesteren, o.a. omdat deze bomen hun loof jaarlijks verliezen. Hij is van mening dat de keus voor naaldhout vaak vooral een economische keus is: naaldbomen groeien relatief snel en vergen weinig onderhoud

waardoor de opbrengst vaak groter is dan van loofhout.

De heer Mientjes had de indruk dat de Gele anemoon in het Savelsbos achteruit gaat en vroeg zich af of dit elders ook zo is. De aanwezigen hadden, alle hen bekende vindplaatsen nagaand, niet die indruk waarbij de heer De Graaf zelfs stelde dat de Gele anemoon in het Bunderbos zich op een aantal plaatsen juist uitbreidt. De heer De Graaf vroeg zich vervolgens af wat de functie van de roep van Vroedmeesterpadden is. Het kan volgens hem geen echt balts- of territoriumgeluid zijn gezien het feit dat o.a. in de tuin van het Natuurhistorisch Museum Maastricht deze padden ook roepen na de ei-afzetting en omdat een groepje van minstens 10 Vroedmeesterpadden met en zonder ei-snoeren samen in een holte onder een

steen in de museumtuin werd aange- troffen. Vraagsteller opperde de sug- gestie dat de dieren er gewoon "ple- zier in hebben" om te "klungelen". Vervolgens nam de heer Lever weer het woord voor een inleiding op het thema van deze avond: de toekomst van de Sint Pietersberg. Vrijwel vanaf het begin van haar oprichting heeft het Genootschap zich bezig gehou- den met de studie van flora en fauna van de Sint Pietersberg én met de be- scherming daarvan. Een overzicht van deze activiteiten is bijvoorbeeld te vin- den in de in 1983 verschenen heruit- gave van het boek "De Sint Pieters- berg" met een aanvulling over de peri- ode 1947-1983. Een aantal leden van het Genootschap is van mening dat de

vereniging zich ook nu nog actief met die gebied bezig dient te houden, ze- ker waar de planologische toekomst en de inrichting van de berg nog onze- ker zijn. Onder andere om te voorko- men dat het Genootschap in de (na- bije?) toekomst alleen maar bezwaren zou kunnen aantekenen tegen moge- lijke negatieve ingrepen in de nog steeds grote natuur- en (cultuur)histo- rische waarden van het gebied, lijkt het goed om nu een constructieve bij- drage te leveren aan de toekomst van de Sint Pietersberg door als veren- iging zelf met een visie op inrichting en beheer van de berg te komen.

Deze avond lichtten de heren De Graaf en De Grood enkele aspecten van het bijzondere karakter van het

gebied en van het belang van het be- houd daarvan kort toe. Vervolgens besprak de heer Van Westreenen de concept-visie die de werkgroep had voorbereid. Na een informatieve dis- cussie bleek dat de aanwezigen kon- den instemmen met het gepresenteer- de plan zodat de werkgroep op de in- geslagen weg voort kan gaan om de visie van het Genootschap op de toe- komst van de Sint Pietersberg nader uit te werken. Te zijnder tijd zal hiero- ver uitvoerig verslag worden gedaan in het Natuurhistorisch Maandblad. Zij die vóór een definitieve vaststelling van deze visie hun mening nog ken- baar wensten (en wensen) te maken werden door de voorzitter opgeroepen met hem contact op te nemen.

Natuurbeschermingsraad ontving "Wilde flora bedreigd! beschermd?"

Donderdag 10 april werd in het Bu- reau van de Natuurbeschermingsraad in Utrecht het eerste exemplaar van de publicatie "Wilde flora bedreigd! beschermd?" officieel gepresenteerd. Nu een korte inleiding door dr. J.H. Willems, voorzitter van de Commissie voor de Bescherming van de Wilde

Flora van de KNBV, die onder meer nogmaals wees op het belang van het symposium, lichte drs D. Th. de Graaf de inhoud van het symposiumverslag kort toe. Met name stond hij, evenals dr. Willems, stil bij de aanbevelingen inzake voorlichting en educatie. Ver- volgens overhandigde hij het eerste

exemplaar van de publicatie aan de heer H.J.L. Vonhoff, voorzitter van de Natuurbeschermingsraad.

In zijn dankwoord zegde de heer Von- hoff toe dat het symposiumverslag en met name de aanbevelingen uitvoerig in de Raad besproken zullen worden.

Een geautomatiseerd waarnemingen informatiesysteem

Johan den Boer en Jan Cortenraad, Kornoeljewoord 56, Maastricht.

Sinds anderhalf jaar wordt in het Natuurhistorisch Museum hard ge- werkt aan een geautomatiseerd waarnemingen informatiesysteem voor de Plantenstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Het eerste half jaar hier- van is besteed aan een grondige analyse van de huidige manier waarop de waarnemingen van plan- ten worden geregistreerd en de daarbij optredende knelpunten. Op grond hiervan zijn de specificaties opgesteld voor een nieuw informa-

tiesysteem. (Onder een informatie- systeem verstaan we niet alleen de computer en bijbehorende pro- gramma's, maar ook alles wat zich daar omheen af speelt en wat ge- richt is op het produceren van de gewenste informatie, zoals bijvoor- beeld een verspreidingskaartje.) Een van de resultaten van deze ana- lyse was de constatering, dat er wellicht behoefte was aan een tus- senvorm van het traditionele waar- nemingskaartje en de streeplijst, de zgn. schrijflijst (zie fig. 1). Na afsui-

ting van het ontwerpstadium zijn di- verse programmeurs aan de gang gegaan om de noodzakelijke pro- gramma's voor de computer op te stellen. Op dit moment is een eerste gedeelte operationeel.

In dit artikel zullen we eerst kort en- kele opmerkingen maken over het floristisch onderzoek in Nederland en meer in het bijzonder in Limburg. Daarna volgt een bespreking van het nieuwe informatiesysteem.